

Cirkulärnr: 1990:122
Diariernr: 1990:2170
Handläggare: Laina Kämpe
Mats Söderberg
Avdsek: AK Skol
Datum: 1990-10-09
Mottagare: Skolstyrelsen
Kommunstyrelsen
Länsskolnämnden (för kännedom)
Rubrik: Interkommunal ersättning på skolområdet 1991
Ersätter: 1989:90
Bilagor: Kalkylmodell

Interkommunal ersättning på skolområdet 1991

Nya schablonersättningar för interkommunal skolsamverkan gäller fr o m 1991-01-01.

För grundskolan och gymnasieskolans teoretiska och tvååriga yrkesinriktade linjer har regeringen fastställt ersättningsbelopp i enlighet med det förslag Kommunförbundet utarbetat.

I likhet med föregående år gäller förordningen om interkommunal skolersättning samtliga kommuner. Förordningen skall tillämpas om kommunerna inte kommer överens om något annat. Det finns således möjlighet att i särskilda fall träffa överenskommelse om andra ersättningsbelopp. Sådan överenskommelse bör träffas innan utbildningen påbörjas.

För komvux och grundvux har Kommunförbundet beslutat om att rekommendera ersättningsbelopp.

Eftersom kommunerna fr o m den 1 juli 1991 skall betala ett schablonbelopp per elev för den upphovsrättsligt skyddade kopieringen har denna ersättning vägts in i beloppen. Ytterligare information om skolkopieringsavtalet finns i Kommunförbundets cirkulär 1990:60.

En proposition om nytt statsbidragssystem för grundskolan, gymnasieskolan och komvux kommer att föreläggas riksdagen under oktober 1990. Riksdagsbeslutet kan förväntas påverka de interkommunala skolersättningarna fr o m höstterminen 1991. Förbundet avser i så fall att utarbeta nya rekommendationer för andra halvåret 1991.

1 Mottagande av elev från annat elevområde

1.1 Grundskola och gymnasieskola

Innan en kommun i sin grundskola eller gymnasieskola tar emot elev som inte tillhör skolans elevområde skall skolstyrelsen inhämta yttrande från hemkommunens skolstyrelse. Detta gäller inte om det med hänsyn till tidigare yttrande är onödigt. Yttrande behövs t ex inte för varje nytt läsår om förhållandena är oförändrade. För gymnasieskolan gäller regeln om inhämtande av yttrande om elevens hemkommun har samma studieväg.

Om hemkommunens skolstyrelse lämnar ett avstyrkande yttrande men den andra kommunen anser att eleven skall tas emot, skall frågan överlämnas till länsskolnämnden för beslut. Hör kommunerna till olika län skall frågan överlämnas till skolöverstyrelsen.

Den mottagande kommunens rätt till interkommunal ersättning är beroende av att den följt sin skyldighet att inhämta yttrande från hemkommunen och att i förekommande fall hänskjutit frågan till länskolnämnden eller skolöverstyrelsen. Bestämmelserna om interkommunal ersättning för grundskolan och gymnasieskolan finns i 4 kap och 5 kap skollagen (1985:1100).

Sökande som är bosatt i annat nordiskt land får tas in i gymnasieskolan om vissa villkor är uppfyllda, se under gymnasieförordningen 9 kap 2 § (SFS 1989:322).

1.2 Komvux

I en kommuns eller landstingskommuns komvux skall sökande enligt vuxenutbildningslagen tas emot oberoende av var i riket de är kyrkobokförda. Ingen kommun eller landstingskommun behöver dock ta emot en sökande som inte är kyrkobokförd där om sökanden mycket väl skulle kunna delta i samma slags utbildning i komvux som anordnas av hemkommunen eller hemlandstingskommunen.

Den som har börjat en kurs i en kommuns eller landstingskommuns komvux får fullfölja kursen oberoende av om hans kyrkobokföring ändras under pågående utbildning. Samma gäller i princip grundvux.

För att sökande skall kunna vägras tillträde till en viss kurs utanför hemkommunen krävs normalt att kursen inte under samma termin anordnas i hemkommunen eller att plats inte finns där på den kurs som anordnas.

Den sökande kan heller inte vägras tillträde om det finns ett beaktansvärt skäl att välja annan kommun än hemkommunen. Ett sådant skäl kan vara att lektionerna i hemkommunen hålles på sådana tider att den sökande har svårt att delta.

Det är viktigt att eftersträva praktiska samförståndslösningar, kommunerna emellan så att man kan undvika en prövning i varje enskilt fall.

Bestämmelserna om interkommunal skolsamverkan för komvux finns i Vuxenutbildningslagen t ex 4 kap 4 §, 2 kap 3 §. Se även prop 84/85:37 sid 18 och 34.

2 Ersättningar grundskolan

Ersättningsbeloppen för 1991 är följande:

Kronor per elev och termin inklusive fria läromedel och fria skolmåltider

	Kalenderåret 1991
	<u>Terminsbelopp</u>
Årskurs 1-6, terminsbelopp	11 000
varav skolmåltider	1 400
Årskurs 7-9, terminsbelopp	12 900
varav skolmåltider	1 400

3 Ersättningar gymnasieskolan

3.1 Teoretiska och tvååriga yrkesinriktade linjer

För gymnasieskolans teoretiska och tvååriga yrkesinriktade linjer har regeringen fastställt följande ersättningsbelopp:

Kronor per elev och termin inklusive fria läromedel och fria skolmåltider.

Ersättningsgrupp	Kalenderåret 1991 Terminsbelopp
GRUPP 1 Dk varav läromedel	6 900 1 200
GRUPP 2 E,H,S,Ek,Hk,So varav läromedel	9 100 900
GRUPP 3 N,T (åk 1-3),Mu,Te,Vd varav läromedel	9 900 1 300
GRUPP 4 Ep,Ko,SS varav läromedel	11 400 1 300
GRUPP 5 Be,Du,Et,Jo,Pr varav läromedel	13 200 2 300
GRUPP 6 Ba,Fo,Li,Sb,Ve varav läromedel	16 000 3 600
GRUPP 7 T (åk 4) varav läromedel	17 200 1 900
GRUPP 8 Tr varav läromedel	18 600 3 900
Skolmåltidernas del av de angivna beloppen (samtliga grupper)	1 500

Avvikelser från dessa belopp kan dock förekomma.

Om en kommun gör stora investeringar i fråga om lokaler och inventarier för en yrkesinriktad linje i gymnasieskolan i syfte att höja utbildningens kvalitet väsentligt och det belopp för interkommunal ersättning som regeringen fastställt för elever på linjen därvid framstår som oskäligt lågt, får skolöverstyrelsen fastställa ett högre belopp för interkommunal ersättning till kommunen för elever på linjen. Det högre beloppet får tillämpas från och med den termin då de nya lokalerna och inventarierna tas i bruk. Skolöverstyrelsens beslut får överklagas endast av kommuner som berörs av beslutet. Beslutet överklagas hos regeringen.

Bestämmelserna finns i SFS 1989:54 4 kap 3 §.

Den ovan angivna beslutsordningen gäller endast för de linjer som angivits ovan där schablonbelopp finns presenterade.

3.2 Försöksverksamhet med treåriga yrkesinriktade studievägar (ÖGY-försöket)

För försöksverksamhet med treåriga yrkesinriktade studievägar, specialkurser och påbyggnadsutbildningar finns inga schablonbelopp fastställda. Det finns två möjliga vägar för att få fram ersättningsbelopp för dessa utbildningar. Den ena möjligheten är att kostnadsmässigt hänföra utbildningen till en näraliggande linje och använda den linjens ersättningsbelopp. Den andra möjligheten är att den mottagande kommunen gör en kalkyl för utbildningen och själv räknar fram ett förslag till ersättningsbelopp. (Se nedan under kalkylmodell, avsn 3.7).

3.3 Gymnasial lärlingsutbildning

Enligt gymnasieförordningen (1987:743) får kommuner anordna gymnasial lärlingsutbildning vilket innebär att elev i gymnasieskolan samtidigt är lärling hos ett företag eller motsvarande och därvid huvudsakligen genom företagets försorg får utbildning för ett visst yrke.

Av förordningens 14 kap 21 § framgår att utbildning i nödvändig arbetsteknik och fackteori för yrket skall ombesörjas av företaget. Skolstyrelsen kan dock låta en elev få viss sådan utbildning på annat sätt, om särskilda skäl föreligger.

Inom vissa branscher förekommer det att elever i gymnasial utbildning bevisar kurser vid branschskolor eller särskilt anordnade kurser i kommunal vuxenutbildning. Det är angeläget att kostnadsansvaret för dessa särskilda kurser preciseras när avtal om den gymnasiala lärlingsutbildningen sluts mellan skolan och företaget.

3.4 Uppföljningsprogram, korta kurser, inbyggd utbildning

För elever som inte kan hänföras till någon av ovan nämnda elevkategorier, såsom exempelvis deltagare i uppföljningsprogram, inbyggd utbildning eller andra korta kurser bör värdkommunen själv räkna ut ersättningsbeloppet. Som grund för debiteringen bör då finnas en kostnadsberäkning av vilket det framgår hur stora nettokostnaderna är för varje elev som deltar i den aktuella kursen sedan eventuella statsbidrag och andra intäkter frånräknats.

3.5 Döva och hörselskadade

Regeringen har i förordningen om interkommunal ersättning angivit att för elever på utbildningen för döva och hörselskadade i Örebro kommuns gymnasieskola skall utöver sedvanlig interkommunal ersättning erläggas ett tilläggsbelopp som för 1991 utgör 3 800 kr per elev och termin.

3.6 Elever från annat nordiskt land

En kommun som tar emot fler elever från annat nordiskt land än det antal svenska elever, bosatta i kommunen, som samtidigt genomgår gymnasial utbildning i annat nordiskt land har rätt till ersättning från staten. Ersättningen, som motsvarar interkommunal ersättning, lämnas för det överskjutande antalet elever.

Bestämmelser om sådan ersättning återfinns i SÖ:FS 1990:4.

3.7 Kalkylmodell

Kommunförbundet har tagit fram en kalkylmodell för att underlätta för de mottagande kommunerna att göra kalkyler. Med enhetligt upprättade kalkyler blir det dessutom enklare för de sändande kommunerna att granska dem. Kommunförbundet rekommenderar kommunerna att tillämpa kalkylmodellen vid överenskommelse om interkommunal ersättning för specialkurser, påbyggnadsutbildningar och försöksverksamhet med treåriga yrkesinriktade studievägar.

Kalkylmodellen bifogas detta cirkulär.

4 Ersättningar komvux och grundvux

För komvux och grundvux gäller 1991 följande ersättningar:

Undervisning, fria läromedel ingår ej: 10:10 kr/underv timme Undervisning
och läromedel: 12:70 kr/underv timme Fria skolmåltider:

1 500:00 kr/t

*) Omfattar kursen kortare tid och/eller färre antal dagar per vecka bör ersättningsbeloppet reduceras i motsvarande mån.

Det är viktigt att hemkommunen och mottagande kommun på förhand överenskommer huruvida fria läromedel resp fria skolmåltider skall utgå eller ej, eftersom elevernas villkor varierar mellan olika kommuner.

5 Elever med utbildningsbidrag i gymnasieskolan eller komvux (arbetsmarknadsutbildning)

För elever som har utbildningsbidrag, dvs genomgår arbetsmarknadsutbildning i form av gymnasieskol- eller komvuxkurs gäller följande beträffande interkommunal ersättning.

Vårdkommunen bör debitera elevens hemkommun den schablonersättning för interkommunal skolersättning som ovan angivits för resp skolform i avsnitt 3 och 4.

Om vårdkommunen undantar elever med utbildningsbidrag från förmåner med fria läromedel och/eller fria skolmåltider skall hänsyn tas till detta vid debitering av interkommunal ersättning.

Utbildningsbidraget, som utgår vid arbetsmarknadsutbildning i det reguljära skolväsendet, avser att täcka kostnader för elevens uppehälle. Detta talar för att elever med utbildningsbidrag i den mån skolmåltid intas också erlagger ersättning för denna. Denna princip tillämpas också i många kommuner.

Vad som ovan sagts bör också gälla andra jämförbara elevkategorier som har någon form av utbildningsbidrag i syfte att täcka kostnader för elevens uppehälle och/eller läromedel, exempelvis elever med vuxenstudiestöd eller lön.

6 Riksinternat

I riksinternat mottas utlandssvenska barn i grundskola och gymnasieskola, barn från glesbygd samt barn med styrkt behov av miljöbyte. För de utlandssvenska barnen utgår statsbidrag till kostnader för skolgång och skolmåltider som motsvarar de interkommunala ersättningarna härför. Kommunförbundet rekommenderar kommunerna att utge ersättning för glesbygds- och miljöbyteselev. Förutsättningen härför bör beträffande glesbygdselev vara att eleven vid alternativ placering antingen hade måst inackorderas på annan ort eller fått en osedvanligt lång eller besvärlig resväg. Vad gäller miljöbyteselev bör behovet vara styrkt på sätt som skolstyrelsen beslutar.

Bestämmelser om statsbidrag för utlandssvenskars barns skolgång i riksinternat finns i SÖ-FS 1978:208.

7 Elever i fristående skolor

För elever som genomgår utbildning på grundskole- eller gymnasieskolnivå i fristående skolor är det ett frivilligt åtagande för hemkommunen att lämna

någon form av ersättning. Många kommuner väljer dock att för grundskolelev lämna en ersättning till den fristående skolan motsvarande den besparing kommunen gör genom att slippa betala t ex skolmåltider och läromedel.

8 Specialskola

Kommun i vilken elev i specialskola är kyrkobokförd skall betala ersättning till staten för kostnader för undervisningen. Ersättningen skall uppgå till ett belopp per elev och läsår som motsvarar interkommunal ersättning. För elever i årskurs 10 i specialskolan gäller samma belopp som för årskurs 9 i grundskolan. Bestämmelser om denna ersättning finns i skollagen 7 kap 5 §.

9 Principer vid debitering

Med utgångspunkt i för varje skolform redovisade ersättningsbelopp sker debitering varje termin

- för helterminsundervisning utifrån antalet elever, kyrkobokförda i annan kommun, per den 15 februari (vårterminen) respektive den 15 september (höstterminen)

- för undervisning som är kortare än en termin utifrån antalet elever, kyrkobokförda i annan kommun, när halva utbildningen har genomförts.

För kurser som startar och/eller slutar under löpande termin bör de elever som deltagit i minst hälften av den under terminen bedrivna undervisningen debiteras för hela utbildningen under den aktuella terminen. En termin anses omfatta 20 veckor. För övriga elever bör ingen debitering ske. I dessa fall kan de redovisade debiteringstiderna inte alltid följas.

Ett gemensamt intresse är att så långt möjligt försöka uppnå målsättningen att debitering och erläggande av ersättning kan ske under det halvår kostnaden uppstått. Detta trots att det i princip inte finns någon annan begränsning av debiteringsrätten än den allmänna preskriptionstiden (10 år).

I Kommunförbundets cirkulär 82:143 rekommenderas kommunerna att olycksfallsförsäkra samtliga elever i kommunens skolor oberoende av hemkommunen. Kostnaden härför har beaktats i schablonbeloppen. Rekommendationerna i fråga om skolersättning förutsätter alltså att varje kommun försäkrar de elever som går i kommunens skolor oavsett i vilken kommun eleven är kyrkobokförd.

De i detta cirkulär redovisade schablonbeloppen avser en genomsnittselevs servicebehov och kostnader. I vissa fall kan det dock vara motiverat att överenskomma om ändring av ersättningsbeloppen enligt följande.

För elev som tillhandahålls särskild service i form av till exempel mellanmål, skolskjutsar eller personlig assistent som helt eller delvis finansieras av kommunala medel får ersättning debiteras särskilt. Dessutom kan kommuner som gjort särskilda insatser genom till exempel investeringar i mycket dyrbar utrustning debitera en högre ersättning. Detsamma kan gälla i de fall eleverna på en yrkesinriktad linje i gymnasieskolan kommer till den mottagande kommunen först i årskurs 2. Det förutsätter att kostnaden för årskurs 2 väsentligt överstiger kostnaden för årskurs 1.

I de fall där avvikelser från schablonbeloppen sker bör den mottagande kommunen göra en kalkyl över sina kostnader och intäkter samt räkna fram ett förslag till ersättningsbelopp. Kalkylen och förslaget till ersättningsbelopp bör den mottagande kommunen redovisa för den sändande kommunen.

Kommunerna bör vara överens om ersättningens storlek innan utbildningen börjar.

Om en kommun enbart tillhandahåller t ex låneböcker inom gymnasieskolan påverkar detta inte den interkommunala ersättningen. Det viktiga är att eleven ges tillgång till erforderliga läromedel. Om gymnasieeleven själv måste skaffa enklare förbrukningsmateriel t ex blyertspennor, radergummi och anteckningsblock påverkar detta inte heller den interkommunala ersättningen.

Kommer berörda kommuner inte överens om ersättningen skall frågan enligt skollagen respektive vuxenutbildningslagen avgöras av länskolnämnden. Hör kommunerna till olika län skall ärendet avgöras av skolöverstyrelsen. Kommunerna bör naturligtvis sträva efter att lösa sådana frågor utan att blanda in länskolnämnd eller skolöverstyrelsen. Det är inte bra för vare sig eleverna eller skolan om det blir en stor mängd tvister om interkommunal ersättning.

Den interkommunala schablonersättningen innebär att flertalet skolformer/utbildningslinjer får god kostnadstäckning medan andra inte får kostnadstäckning. Avsikten är att den kommunala genomsnittskostnaden för elever i viss skolform normalt skall täckas genom här föreslagna ersättningar. UPPLYSNINGAR

Eventuella förfrågningar med anledning av detta cirkulär kan ställas till Mats Söderberg, tfn 08 - 772 46 38, Laina Kämpe, tfn 08 - 772 46 37 och Peter Holmberg, tfn 08 - 772 46 27.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Allmän kommunalpolitik
Skolsektionen

Bertil Andersson

Laina Kämpe